

אלו דברים פרק ששי פסחים

סו.

עין משפט נר מצוה

(א) ע"ו מו"ג (ט) לקמן סט: [שבת קל] ימות יי. ממחות ע"כ. וי"ל. א] (ע"י פ"ט"ו) לקמן סט: ד"ה כלל, ד] (מספסתא ט"ד הי"א), א] ד"מ פה"ה, א] (פ"ה) (ה) (ע"פ, ט) ה"א (א) [פ"ה] (ה) (ה) [ד"ה] דר"ה אק"ר' העומר ק"ה ע"פ, א] (י) ע"י ח'ס' זכ"ס ח"ה. ד"ה א"ה ומו"ס חולין ג. ד"ה חנוון, ט] (ה) [ד"ה] ד"ה ד"ה ד"ה, ו] (ה) [ש"פ] הל"ס ומו"ס ח"ה [ד"ה] כ"ה, ט] (ה) [ד"ה] כ"ה,

אמר לו רבי עקיבא או חילוץ. או אני אחליף הדין דפיטרא לי דהזאה מעבדא וילפינין בקל וחומר מינה לשחיטה שתעבד: **במועדו.** ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו: **הכל לי מועד לאלו.** שיהא זמן קבוע להן כנה שקבוע לשחיטה הי"לךך כיון דלא קביע להו זימנא ומני למיעבד להו מאתמול לא דחו והזאה נמי לאו מגופיה דפסח היא ולא כתיב בה מועד: **גב' הלכה זו.** שפסח דוחה שבת: **בני צהירה.** נשיאים היו: **אמר להן.** הלל: **וכי פסח אחד יש לנו שזוהה את השבת והלא יוסר ממאסיה פסחיה ישר שזוחין אם ים השבט.** כלומר יוסר ממאסיה קרנניו יש שזוחין שבת בשנה חמשים שבתות השנה בכל שבת ושבת ארבעה כששים שנים לתמידים ושנים למוספין הרי מאתים לנד שבת שבתוך פסח וזמון הסוג שקריבין זמן מוספיה היום שצעת טלאים בפסח וארבעה עשר לחג: מה **מועדו הנאמר בתמיד.** ולקמיה פריך תמיד גופיה מנא להו: והיה יושב ודורש. כדרך שהנשיא עושה: **מקטרו.** לשון קניטה ועצרון. קונטרס"ר בלע"ז: מהו. הנהל סכין אינה דוחה דהא אפשר למיעבד מאתמול ומה יעשה: **שמעתי ושכחתי.** לקמן מפרש טעמא: **בני נביאים הן.** ותרלו מה ישעו: **למחר.** בארבעה עשר בשבת: **שפסחו ענה סכך לו צמרו.** את הסכין: ומי שפסחו גדי. שאין לו צמר אלף שיער שאין יכול לתוכנו צמרו סכך לו צין קרניו ואין זה משאוי לעבור עליו משום שציתת בהמתו ללא אורחיה כפי האי מלאכה ובענין זה הביאו סמיניה: **ראה.** הלל זה המעשה שעשו: **ונזכר הלכה.** כך שמעתי: **כך מקובלני.** שכן הלכה כמו שעשו אלו: **פסח נמי כתיב ביה במועדו.** ולא שמעת לי מיניה ומתמיד ילפת ליה אלף על כרחין מדבעית למילף מתמיד לא משתמע להו דחיית שבת דאמרי במועדו דקאמר בזמן המירא קאמר הכא בתמיד נמי לא משמע להו ומנא ליה: **אלף אמר קרא.** במוספין עולת שבת בשבתו על עולת התמיד לנד מעולת התמיד אלמא תמיד נמי דחי: **אמר מר ועוד קל וחומר ב' ופרכיה.** מהא פירכא שכן כליל שכן תדיר: **וכי מאחר דגמיר.** מרביתו שגזירה שיהו זה לכן בזה דקיימא לן אין אדם דן גזירה שיהו מעצמו אלף אם כן נתקבלה ובהא מסני דלילמא קרא ללילמא אחריטי אתא וכיון דהוא כך קיבל הרי הוא כמו שנכתב בגופו דפירוש ולמה ליה קל וחומר שהוא דבר סבירא מדעתו ומלכו: **הכי קאמר נהי דגזירה שיהו לא גמיריהו.** מרביתים גזירה שיהו לא גמיריהו דאין אדם דן גזירה שיהו מעצמו אלף אם כן למדה מרבו אלף קל

מה מועדו האמור בתמיד דוחה את השבת. ולקמן יליף מעל עולת התמיד מימא דבשמעתין לא דריש ממשעות דמועדו וכן הא דפסח דחי טומאה ילפינן לקמן מאיש איש איש נדחה ואין יציור נדחין ובתמיד ילפינן מג"ש דמועדו מועדו ובפרק כיצד לולין (לקמן דף ע"ו). משמע דריש לה ממשעות דמועדו דתניא וידבר משה את מועדי ה' מה ת"ל לפי שלא מנינו בכל התורה שנאמר בהן מועדו אלף בפסח ותמיד מועדו אפי' בשבת מועדו אפילו בטומאה שאר קרבנות מנין משמע דמשעות' דמועדו דריש ועוד דקאמר התם ונריכי דאי כהן רחמנא תמיד שכן תדיר וכליל אלף פסח לא ואי כתיב פסח שכן כרת ואי מגזירה שיהו ילפינן מה ר'קי' לנריכותא הא איצטריך מועדו דתמיד משום טומאה ומפסק משום שבת אלף ודאי הא ועוד ב' ר' ישמעאל צמנמות (דף ע"ב). דריש ט' שמי הל"ס דלמי שבת מתקריב תקריב אפילו בשבת ואפילו בטומאה ולפי שמעתין א' מני למילף בג"ש דמועדו מפסק ותמיד או ממשעותא כמו בכילד לולין (לקמן דף ע"ו):

תוחב לו בצמרו. וא"ת (ה' והא צעי כלי שרת וזמנים דף ע"ב): ויקח את המאלכת ויש לומר שהקדשיוס א' השמא משמע צשמעתין דיש איסור רשות הרצים צירושים וקשה דלמרינן צ"כ קמא דעירוזין (דף ק'א): ירושלים אלמלא דלתומיה נעולות ציליה צייזין עליי משום רשות הרצים וללא דוקא נעולות אלף ראויות לנעול כדמסקי התם ומירך ר"י דהכא לאמר שנפרטו זה פרטות ופי האי גוונא משני צפרק צמרא דעירוזין (דף ק"א). אלמילמא אחריטיט):

מה לתמיד שכן תדיר. ותימה ויילף מצינייהו דתמיד ומילה או משתי הל"ס (גירסא) י' דדחו שבת: והא אמר להן הלכה זו שמעתי ושכחתי אלא הנח להן לישראל אם אין נביאים הן בני נביאים הן למחר מי שפסחו מלה תוחבו בצמרו מי שפסחו גדי תוחבו בין קרניו ראה מעשה ונזכר הלכה ואמר כ"ך מקובלני מפי שמעיה ואבטליון אמר מר נאמר מועדו בפסח ונאמר מועדו בתמיד מה מועדו האמור בתמיד דוחה את השבת אף מועדו האמור בפסח דוחה שבת איולימא משום דכתיב ביה במועדו פסח נמי הא כתיב ביה מועדו אלא מועדו לא משמע ליה הכא נמי מועדו לא משמע ליה אלא אמר קרא עולת שבת בשבתו על עולת התמיד מכלל [עולה] דתמיד קרבה בשבת אמר מר ועוד ק"ו ומה תמיד שאין ענוש כרת דוחה את השבת פסח שענוש כרת אינו דין שדוחה את השבת איכא למיפרך מה לתמיד שכן תדיר וכליל ק"ו אמר להו ברישא ופרכיה והדר אמר להו גזירה שיהו וכי מאחר דגמר גזירה שיהו ק"ו למה לי אלא לדידהו קאמר להו בשלמא גזירה שיהו לא גמיריהו דאין אדם דן גזירה שיהו מעצמו אלא ק"ו דאדם דן מעצמו איבעי לבו למידן אמרו ליה קל וחומר פריכא הוא: אמר מר למחר מי שפסחו מלה תוחב לו בצמרו גדי תוחב לו בין קרניו והא

ב א מיי פ"א מילכות קרנן פסח ה' י"ט:

לעוי רש"י
קונטרס"ר [קונטרס"ר]. להעליב.

רבינו הגנאל
ר"ד הלכה זו נתעלמה מבני בתירא פעם אחת חל ארבעה עשר להיות בשבת אמרו לו להלל הוקן פסח אמר להן וכי פסח אחד יש לנו שרוחה את השבת והלא יותר ממאתים פסחים דוחין את השבת כו'. ירושלמי אית תנא תני מאה פסחים ואית תנא דחני מאתים אית תנא תני שלש מאות. מאן דתני מאה תמיד שבת, מאן דתני מאתים תמידין ומוספין של שבתות, מאן דתני ג' מאות מוספין של ראשי חדשים ושל ימים טובים וכו'. אמר מר נאמר במועדו בפסח ונאמר במועדו בתמיד מה זה דוחה שבת דכתיב עולת שבת בשבתו על עולת התמיד אף פסח דוחה שבת וכו' ועוד קל וחומר וכי הכי קאמר להו נתי דגזרה שיהו לא גמיר לכו דאין אדם דן גזרה שיהו מצמרו א"כ קיבלה מרביות. אבל היה לכם לדון קל וחומר. דאדם דן קל וחומר מעצמו. אמרו לו ק"ו איכא למיפרך מה לתמיד שכן כליל שכן תדיר. מיתורו לנשיא עליון החחיל לקנתור ברבורים. ומפני שנתירה נתעלמה ממנו ההלכה.

תורה אור השלם

1. יעשו בני ישראל את הפסח במועדו.
במדבר ט ב
2. צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאש ריח ניחוח תשמרו להקריב לי במועדו: במדבר כח ב
3. עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונספה: במדבר כה י

גהות הבי"ח

(א) ג' והיה יושב ודורש כל היום:

מוסף רש"י

כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת. כגון הצלת מחון לתמוס ומכית ילמו (לקמן ט"ז). והלל הבבלי שמו. שמוס שגלה יטתה חרס והמקנה עמו היתה ישיבה מל"ה בבבל (סוכה ב.). ומינוהו נשיא עליהם. שהו נשיאים וצביעל ערלו להלל שיהו גדול צמורה ועלה אלף בבבל עוט נשאוהו ומינוהו נשיא עליהם (ב"מ ט"ה).

מוסף תוספות

א. (ד)מאי צריך למרש מתקרב. מוס' שאין. ב. דהאי סכין צריך שיהא קודש. ש.ס. ג. בערב שבת. מוס' וזכ"ס ח"ה. ע' מהש"א וקריני נ"ס. ד. מוס' שאין גרסי ליה. ופי' מהרש"א.

